

Dnr 0132/21

Protokoll arkitekturutskottet
Sammanträdesdatum: 2021-04-14

Tid: 10:00–12:00

Plats: Skype

Närvarande

Ledamöter

Björn Siesjö (ordförande)

Birgitta Löf

Simon Wallqvist

Lena Larsson

Anna Reuter Metelius (sekreterare)

Mattias von Geijer

Övriga närvarande

Niklas Källqvist, bygg

Matti Örjefelt, plan

Anna Starck, plan

Jessica Aunell, EC bygg

Mari Tastare, EC plankv Capell

Gunnel Jonsson EC plan

BYGG

1. Tid: 10:00 – 10:30

Bygglov kv Capella, Karlastaden, Lindholmen 1:32

Föredragande: Mattias von Geijer

EC: Jessica Aunell

Fråga

Gestaltning tävlingsförslag och planbestämmelse. Hur kan det vinnande förslaget tas vidare med rådande planbestämmelser om byggnadens vertikala indelning i podie, högdal och krona samt byggnadshöjden? Bygglov får förslaget till ett 19 våningshus trots att planen anger att det endast får vara 17 våningar. Det nedsänkta fläktrummet med entresol är fortfarande att betrakta som två våningar.

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-04-14

Diskussion

Detaljplanens gestaltungsprincip gällande podie, högdal och krona har ett tolkningsutrymme som behöver diskuteras och redas i internt på SBK. En uttolkning behöver göras.

Fläktrummet på taket måste inte lösas genom en entresolvåning. Det var även diskussioner kring en "kulle" på taket.

Arkitekterna var öppna för att gestalta "kronan" med mer attityd. Detta var inte färdigstuderat i förslaget. Bottenvåningen kan ändras så att det inte finns en tudelning i fasad.

Rekommendation

Det vidare arbetet ska förmedla förslagskissens intention på ett planerligt sätt. Fasaduppdelningsprincipen med podie, mellandel, högdal behöver diskuteras med arkitekten. SBK behöver göra en uttolkning kring vad som egentligen menas i praktiken. Det är kontraproduktivt att låtas fram en podielösning genom ett yttligt grepp i efterhand som tex att arbeta med färgsättningen för att uppnå den vertikala indelningen. Till vilken nytta i så fall? Om det ska göras så behöver det göras genuint utifrån idén om podiebyggnader (tex som i Vancouver) där den arkitektoniska idén med podier har ett funktionellt syfte för rumsupplevelser i stadsbilden.

Det är viktigt att landa i en rimlig tolkning som gäller för hela detaljplanen framöver och som på ett genuint sätt kommer att kunna bidra till en god arkitektur för området. Nu finns en potential att ta tillvara på – att få till en programförklaring utifrån detta projekt. AU är gärna med och bidrar i de fortsatta diskussionerna.

2. Tid: 10:30 – 11:00**Bygglov Lisebergs vattenpark Krokslätt 150:15****Föredragande: Lena Larsson****EC: Pia Hermansson****Fråga**

Funderingar kring om gestaltningen är planerlig.

Bakgrund

En stor utmaning i projektet är att bryta upp en lång och eventuellt hög fasad till en upplevelserik gestaltning i en mänsklig skala. Ett grepp för att motverka detta är att låta jämnt fördelade verksamhetslokaler bryta upp bottenvåningen utmed sträckan. Fasaderna ska enligt utformningsbestämmelse gestaltas med stor omsorg och med hänvisning till principer i planbeskrivningen:

- Fasadens utformning ska ha en hög detaljeringsgrad med flera lager som skapar reliefverkan.
- Fasad ska brytas upp i höjdded och sidled för att skapa variation och bryta ner upplevelsen av en lång och hög volym.
- Materialval i fasad ska vara av tydlig karaktär och variera längs Mölndalsvägens fasad (ex. puts, betong, plåt, glas).
- Takfot ska variera i höjdded utmed Mölndalsvägen.
- Taklandskapet ska variera i höjd.

Diskussion

Projektets läge i staden är strategiskt invid en av infartsvägarna vilket ställer särskilt höga krav på arkitektonisk kvalitet. Förslaget uppvisar ett starkt brott i både stil, form, material och kulör mellan byggnadens olika delar. Resultatet blir en påtagligt eklektisk stil som brister i sin helhetsverkan.

Tegeldelen av byggnaden har paralleller med en äldre järnvägsstation. Den svarta delen av byggnaden saknar en tydlig gestaltning. Tak och avslut saknas. För likt en köplada. Sekvensen i tegelfasaden utan fönster upplevs som väl anonymt. Simhallen med sin hangararkitektur är intressant och kopplar an till tegeldelens bågmotiv.

En knäckfråga för projektet är om Lisebergs "kulissarkitektur" ska annonseras ut mot den omgivande staden. Fram till nu har upplägget varit mer av att man kliver in i en "förtrollad värld" som håller sig gömd för den omgivande staden.

Rekommendation

Förslaget behöver bearbetas vidare. För att kunna fylla sin roll i den centrala stadens stadsbild krävs ett tydligare gestaltningsmässigt helhetsgrepp med variationer och upplevelserikedom inom ramen för ett sammanhållet uttryck.

PLAN

3. Tid: 11:00 – 11:30

Plan Hälleflundregatan, fastighetsbeteckning Fiskebäck 8:1

Föredragande: Matti Örjefelt

EC: Mari Tastare

Fråga

Lokal anpassning av byggnadshöjder och gestaltning av huvudgata i ett mer perifert läge i staden?

Bakgrund

Planen har varit på samråd men väntar nu yttrande från LST pga förlängd svarstid. Syftet med planen är att bygga vidare på den befintliga bebyggelsestrukturen och förtäta med bostäder "i blandad utformning" i hamnen samt att förstärka stråket längs kajkanten. Förslaget har ändrats efterhand till fördel för att få till en samlad gårdsyta i områdets mitt.

Programmet beskriver viktiga företeelser att förhålla sig till i den befintliga kulturmiljön:

- Att hålla sig inom ramen för befintliga höjder
- Att bygga lägre närmast vattnet
- Att spara genomsikt ner mot havet
- Att färgsätta det tillkommande med ljusa kulörer

Diskussion

Projektet kräver ett varsamt och medvetet förhållningssätt till den befintliga landskapskaraktären där stadens front mot havet ingår som en betydelsefull del. Stadssiluetten kopplar an till ett större sammanhang som inbegriper frågor som stadens identitet och attraktivitet. Stadens havsnära lägen är unika nyckelkvaliteter för staden som är av stor betydelse för upplevelsevärden i en rekreativ miljö. Gaturummet mot Helleflundregatan behöver tas om hand som del i en småskalig bebyggelsemiljö med småhuskaraktär.

De identifierade och beskrivna kulturmiljövärdena har inte tagits i beaktande i arkitekturens utformning. Brister som behöver hanteras är till exempel stora mörka flerbostadshusvolymerna med platta tak, en stor, mörk och tung kontorsvolym ut mot Helleflundregatan. Projektet behöver studeras och utvecklas med tydlig utgångspunkt i kontexten. Den slankare varianten av byggnadsvolym med sadeltak är att föredra i detta läge. Däremot behöver det inte vara helt tvunget att trappa ner mot vattnet. Småskalighet och uppbrutenhet bör prioriteras i dessa lägen av staden. Kvaliteterna i hamnkaraktären ska tillvaratas i det som läggs till – sadeltaksmotivet är

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-04-14

ett betydelsefullt karaktärgivande motiv att slå vakt om. Färgpaletten behöver studeras liksom rörelsestråken längs och ner mot vattnet. Tillgängligheten och öppenheten i miljön är en förutsättning som behöver finnas kvar.

Rekommendation

AU rekommenderar en fördjupad bearbetning av gestaltningen med fokus på att uppnå en god helhetsverkan och ett varsamt förhållningssätt till områdets karaktär och upplevelsevärden. Gestaltningen ska kunna motiveras i relation till hur den tar avstamp i och bygger vidare på platsens värden, kvaliteter och karaktär.

En volymstudie behöver göras av hur det som läggs till upplevs i ögonhöjd i miljön samt som del i stadssiluetten såsom den upplevs från vattnet.

Bedömningen är att exploateringsgraden är möjlig att bibehålla förutsatt en mer genomarbetad och omsorgsfull arkitektur.

4. Tid: 11:30 – 12:00**Planbesked Ackumulatortank och produktionsanläggning för fjärrkyla i Frihamnen norr om Hjalmar Brantingsgatan vid spårdepån, fastighetsbeteckning Tingstadvassen 739:39****Föredragande: Anna Starck****EC: Gunnel Jonsson****Fråga**

Reaktioner på den nya placeringen? Vilka betraktelsevinklar/vyer och avstånd är relevanta för analys av hur ett högt hus i detta läge påverkar stadsbilden?

Bakgrund

Ärendet har tidigare tagits upp i AU är nu tillbaka för uppföljning och återkoppling. Ackumulatortankens placering är nu ändrad till Frihamnen. Utöver själva ackumulatortanken så planeras nu även för en produktionsanläggning i anslutning. Ledningen som ackumulatortanken ska kopplas till sätter begränsningar för placeringen. De geotekniska förutsättningarna är inte de bästa i detta läge och innebär relativt höga kostnader. Geotekniken blir också en knäckfråga i dp-prövningen. Läget för produktionsanläggningen kan komma att studeras vidare på annan plats för att forcera tidplanen.

En konsekvens av flytten från trafikplatsen till Frihamnen blir att möjligheten att arbeta med byggnadsvolymens roll som fondmotiv till Hjalmar Brantingsgatan inte längre är aktuell.

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-04-14

Volymstudier ska tas fram som underlag till detaljplanearbetet och en modell finns för att ta fram vyer för bedömning av påverkan på stadsbilden.

Diskussion

AU håller med om att det är av stor vikt att studera volymens påverkan på stadsbilden. För det aktuella läget i staden är de stadsbildsmässiga förutsättningarna ett stort och öppet älvdalslandskap som står inför en stor stadsomvandling.

Knäckfrågor är framförallt hur volymen kommer att inverka på stadssiluetten såsom den annonserar sig mot det stora öppna älvrummet, hur byggnaden kommer att synas i siktlinjer från strategiska vypunkter och stadsrum.

Angöringen till staden från vattnet har ett starkt symbolvärde med påverkan på upplevelsen av stadens attraktivitet och identitet. Göta älvs naturligt knäckta fåra innebär speciella förutsättningar som ger rumsliga kvaliteter i den landskapliga skalan och där olika stadsfronter utgör rummens väggar. I detta fall skulle den tillkommande volymen behöva studeras i relation till en sammanhållande front som bildas visuellt tvärs älven i mötet mellan den historiska stadskärnan och dess utvecklingsområden på hisingsidan där nya delar av stadskärnan nu växer fram. En viktig stadsfront med starka symbolvärden för staden i stort.

Omsorgsfullt hanterad; med rätt placering och en hög arkitektonisk kvalitet kan ackumulatortankens visuella påverkan på stadsbilden nyttjas som en potential. Det är av avgörande betydelse att utåtriktade aktiviteter förläggs till byggnadens högsta våning respektive bottenvåningen. Görs detta så har byggnaden potential att bli ett landmärke med ett innehåll som också blir ett mervärde för stadsliv och stadsbild. En orienteringspunkt som kan bidra till att tydliggöra stadssammanhangen i detta läge.

Exempel på en sammanhållen stadsfront som i rumssekvenserna längs älven. Arkitekturen bidrar till stadskaraktern. Landmärken underlättar förståelsen av stadens geografiska sammanhang.

Protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-04-14

Arkitekturutskottets rekommendation

Den föreslagna volymen skulle behöva studeras med hjälp av stadens digitala verktyg för volymstudier, den så kallade digitala tvillingen.

Det nya läget försämrar ackumulatortankens potential att bli ett positivt tillskott till stadsbilden i och med att rollen som fondmotiv i Hjalmar Brantingsgatan är borta.

Vypunkter och stadsrum som behöver studeras:

- Vy från Ramberget och Hisingsbron, Stenpiren och Lilla Bommen.
- Vy i gaturummet längs Hjalmar Brantingsgatan.

Förslag till dessa vypunkter som framkom under mötet finns markerade på bilagd karta (bilaga 1).